'**व्हाइट कैप**' - लोकबाबू

कहानी के मुख्य बिंदु (പാഠഭാഗത്തിലെ പ്രധാന പോയിന്റുകൾ)

- **केशव और उसका परिवार:** केशव एक 8 साल का छोटा लड़का है, जो अपने मज़दूर माता-पिता के साथ रहने शहर आता है ।
  - **കേശവനും അവന്റെ കുടുംബവും:** കേശവൻ എന്ന എട്ടു വയസ്സുകാരനായ ചെറിയ ബാലൻ തന്റെ **തൊഴിലാളികളായ** മാതാപിതാക്കളോടൊപ്പം താമസിക്കാൻ നഗരത്തിൽ എത്തുന്നു.
- **क्रिकेट का शौक:** शहर के लड़के रोज़ क्रिकेट खेलते थे। केशव को क्रिकेट बहुत पसंद था, इसलिए वह उन्हें दूर से खेलते देखता रहता था ।
  - **ക്രിക്കറ്റിനോടുള്ള താൽപ്പര്യം:** നഗരത്തിലെ ആൺകുട്ടികൾ എന്നും ക്രിക്കറ്റ് കളിക്കുമായിരുന്നു. കേശവന് ക്രിക്കറ്റ് വളരെയധികം ഇഷ്ടമായിരുന്നു, അതിനാൽ അവൻ ദൂരെയിരുന്ന് അവരുടെ കളി നോക്കി നിൽക്കുമായിരുന്നു.
- **भेदभाव और उपेक्षा:** शुरुआत में लड़के उसे खेल में शामिल नहीं करते थे और उसका मज़ाक उड़ाते थे ।
  - **വിവേചനവും അവഗണനയും:** തുടക്കത്തിൽ ആൺകുട്ടികൾ അവനെ കളിയിൽ കൂട്ടുമായിരുന്നില്ലെന്ന് മാത്രമല്ല, അവനെ പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.
- **केशव का सपना:** केशव का सपना था कि वह नया बल्ला और सिर पर एक '**व्हाइट कैप**' **(सफ़ेद टोपी)** पहनकर क्रिकेट खेले ।
  - **കേശവന്റെ സ്വപ്നം:** സ്വന്തമായി ഒരു ബാറ്റ് ഉപയോഗിച്ച് തലയിൽ ഒരു '**വൈറ്റ് ക്യാപ്പും**' **(വെളുത്ത തൊപ്പി)** ധരിച്ച് ക്രിക്കറ്റ് കളിക്കണമെന്നതായിരുന്നു കേശവന്റെ സ്വപ്നം.
- **बड़ा हादसा:** एक बार लड़कों की गेंद तीन मंजिला इमारत की छत पर चली गई। केशव ने गेंद नीचे फेंक दी, लेकिन नीचे उतरते समय वह गिर गया और घायल हो गया ।
  - **വലിയ അപകടം:** ഒരിക്കൽ ആൺകുട്ടികളുടെ പന്ത് മൂന്ന് നിലയുള്ള കെട്ടിടത്തിന് മുകളിലായി. കേശവൻ ആ പന്ത് താഴേക്ക് എറിഞ്ഞുകൊടുത്തു, പക്ഷേ താഴേക്ക് ഇറങ്ങുന്നതിനിടയിൽ അവൻ വീണ് പരിക്കേറ്റു.
- **लड़कों का पछतावा:** केशव की चोट देखकर लड़कों को अपनी गलती का अहसास हुआ और वे उसे अस्पताल देखने गए ।
  - **ആൺകുട്ടികളുടെ പശ്ചാത്താപം:** കേശവന്റെ പരിക്ക് കണ്ടപ്പോൾ, തങ്ങൾ കാരണമാണ് അവന് ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചതെന്ന് ആൺകുട്ടികൾക്ക് മനസ്സിലാകുകയും അവർക്ക് വിഷമമാകുകയും ചെയ്തു.
- **भावुक अंत:** जब केशव गाँव वापस जाने लगा, तो लड़कों ने उसे नया क्रिकेट का सामान और एक **सफेद टोपी** उपहार में दी ।
  - **വൈകാരികമായ അന്ത്യം:** കേശവൻ തന്റെ ഗ്രാമത്തിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകുമ്പോൾ, ആൺകുട്ടികൾ അവന് പുതിയ ക്രിക്കറ്റ് ഉപകരണങ്ങളും ഒരു **വെളുത്ത തൊപ്പിയും** സമ്മാനമായി നൽകി.
- **बदलाव का संदेश:** अंत में केशव वह सफेद टोपी पहनकर मुस्कुराता है। यह दिखाता है कि खेल ने अमीर-गरीब के फर्क को मिटा दिया ।
  - **മാറ്റത്തിന്റെ സന്ദേശം:** അവസാനം ആ വെളുത്ത തൊപ്പി ധരിച്ച് കേശവൻ പുഞ്ചിരിക്കുന്നു. കളിയിലൂടെ പണക്കാരനും പാവപ്പെട്ടവനും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇല്ലാതായതായി ഇത് കാണിക്കുന്നു.

शब्दार्थ (Word Meanings)

हिन्दी (Hindi)	**अंग्रेजी (English)**	**മലയാളം (Malayalam)**
बसाहट	Settlement	**വാസസ്ഥലം / കുടിയേറ്റം**

मज़दूर	Laborer / Worker	**തൊഴിലാളി (Thozhilaali)**
इमारत	Building	**കെട്ടിടം**
गठरी	Bundle	**കെട്ടുകൾ**
चूल्हा	Hearth / Stove	**ഒലെ (Ole)**
नाटा	Short-statured	**ഉയരം കുറഞ്ഞവൻ**
ज़िद	Stubbornness	**വാശി / ഹഠം**
हताश	Disappointed	**നിരാശൻ**
अस्थाई	Temporary	**താൽക്കാലികം**
अकुलाना	To get restless	**പരിഭ്രമിക്കുക / അസ്വസ്ഥനാവുക**
निश्चिंत	Carefree	**ആശങ്കയില്ലാത്ത**
सहानुभूति	Empathy	**സഹാനുഭൂതി**
मासूमियत	Innocence	**നിഷ്കളങ്കത**
जिम्मा	Responsibility	**ഉത്തരവാദിത്തം**
खूंखार	Dreadful / Fierce	**ഭയാനകമായ**

अहाता	Courtyard / Yard	**പുരയിടം / മുറ്റം**
शानदार	Splendid	**ഗംഭീരമായ / സുന്ദരമായ**
चकित	Surprised	**അമ്പരക്കുക / അത്ഭുതപ്പെടുക**
हक्का-बक्का	Stunned	**സ്തംഭിച്ചുപോവുക / വിസ്മയിക്കുക**
कोसना	To curse	**ശപിക്കുക**
बेसुध	Unconscious	**അബോധാവസ്ഥ**
साबुत	Intact / Healthy	**പരിക്കേൽക്കാത്ത / സ്വസ്ഥമായ**
पछतावा	Regret / Remorse	**പശ്ചാത്താപം**

महत्वपूर्ण मुहावरे (Important Idioms)

- **पाँव पसारना**: विस्तार करना / फैलना (വ്യാപിക്കുക)
- **दिमाग कुतरना**: सताना / तंग करना (സതാപ്പിക്കുക / ശല്യം ചെയ്യുക)
- **हक्का-बक्का रह जाना**: बहुत अधिक हैरान होना (അമ്പരന്നു പോവുക)
- **हाथ धो बैठना**: किसी चीज़ को गँवा देना / नष्ट कर देना (നഷ്ടപ്പെടുത്തുക)

(ഒറ്റവാക്കിൽ ഉത്തരം എഴുതാം)

1. प्रश्न: **'व्हाइट कैप' कहानी के लेखक कौन हैं? 'വൈറ്റ് ക്യാപ്പ്' എന്ന കഥയുടെ രചയിതാവ് ആര്?**

उत्तर: लोकबाबू। ലോകബാബു.

2. **प्रश्न:** केशव की उम्र कितनी थी? കേശവന്റെ പ്രായം എത്രയായിരുന്നു?

उत्तर: आठ साल। എട്ടു വയസ്സ്.

OXFORD

3. **प्रश्न:** केशव किस ज़िले के गाँव से शहर आया था? ഏത് ജില്ലയിലെ ഗ്രാമത്തിൽ നിന്നാണ് കേശവൻ നഗരത്തിൽ എത്തിയത്?

उत्तर: बेमेतरा ज़िला। ബേമേതരാ ജില്ല.

4. **प्रश्न:** केशव को कौन-सा खेल सबसे अधिक पसंद था? കേശവന് ഏറ്റവും ഇഷ്ടപ്പെട്ട കളി ഏതായിരുന്നു?

   उत्तर: क्रिकेट। ക്രിക്കറ്റ്.

5. **प्रश्न:** केशव के माता-पिता क्या काम करते थे? കേശവന്റെ മാതാപിതാക്കൾ എന്താണ് ജോലി ചെയ്തിരുന്നത്?

   उत्तर: वे निर्माणाधीन इमारतों में काम करने वाले मज़दूर थे। അവർ നിർമ്മാണ മേഖലയിൽ പണിയെടുക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾ ആയിരുന്നു.

6. **प्रश्न:** केशव शहर जाने की ज़िद किससे करने लगा? നഗരത്തിലേക്ക് പോകാൻ കേശവൻ ആരോടാണ് വാശി പിടിച്ചത്?

   उत्तर: अपने दादाजी से। തന്റെ മുത്തച്ഛനോട്.

7. **प्रश्न:** लड़के केशव की खोपड़ी पर क्या बजाते थे? **उत्तर:** तबला। **ചോദ്യം:** ആൺകുട്ടികൾ കേശവന്റെ തലയിൽ എന്താണ് അടിച്ചിരുന്നത്? **ഉത്തരം:** തബല.
8. **प्रश्न:** कॉलोनी के लड़के केशव को क्या काम सौंपते थे? കോളനിയിലെ ആൺകുട്ടികൾ കേശവനെ എന്ത് ജോലിയാണ് ഏൽപ്പിച്ചിരുന്നത്?

   उत्तर: किसी लड़के को घर से बुलाना या झाड़ियों और नाली से बॉल लाना। മറ്റുള്ള കുട്ടികളെ വീട്ടിൽ പോയി വിളിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ കാട്ടിൽ നിന്നും ഓടയിൽ നിന്നും പന്ത് എടുത്തു നൽകുക.

9. **प्रश्न:** माता-पिता ने केशव को गेंद दिलाने के लिए क्या शर्त रखी थी പന്ത് വാങ്ങി നൽകുന്നതിനായി കേശവന്റെ മാതാപിതാക്കൾ മുന്നോട്ട് വെച്ച നിബന്ധന എന്തായിരുന്നു?

   उत्तर: पाँचवीं कक्षा अच्छे नंबरों से पास करना। അഞ്ചാം ക്ലാസ്സ് നല്ല മാർക്കോടെ ജയിക്കുക.

10. **प्रश्न:** केशव सपने में खुद को क्या पहने हुए देखता था? കേശവൻ സ്വപ്നത്തിൽ താൻ എന്താണ് ധരിച്ചിരിക്കുന്നതായി കണ്ടത്?

    उत्तर: व्हाइट कैप और शानदार मोटे पैड। വൈറ്റ് ക്യാപ്പും ഗംഭീരമായ പാഡുകളും.

11. **प्रश्न:** लड़कों ने मैच जीतने वाली टीम के लिए क्या खरीदा था? കളി ജയിക്കുന്ന ടീമിനായി ആൺകുട്ടികൾ എന്ത് വാങ്ങിയിരുന്നു?

    उत्तर: एक शील्ड। ഒരു ഷീൽഡ്.

12. **प्रश्न:** छक्का लगने पर बॉल कहाँ जाकर गिरी थी? സിക്സർ അടിച്ചപ്പോൾ പന്ത് എവിടെയാണ് പോയി വീണത്?

उत्तर: निर्माणाधीन तीन मंजिला इमारत की छत पर। പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന മൂന്ന് നില കെട്ടിടത്തിന്റെ മുകളിൽ.

13. **प्रश्न:** छत पर बॉल देखकर खुश होकर एक लड़के ने केशव को क्या कहा? കെട്ടിടത്തിന് മുകളിൽ പന്തുമായി നിൽക്കുന്ന കേശവനെ സന്തോഷത്തോടെ ആൺകുട്ടികൾ എന്ത് വിളിച്ചു?

    उत्तर: "टार्जन"। "ടാർസൻ".

14. **प्रश्न:** केशव छत से नीचे कैसे गिरा? കേശവൻ കെട്ടിടത്തിന് മുകളിൽ നിന്ന് എങ്ങനെയാണ് താഴെ വീണത്?

    उत्तर: हिलती हुई चाली (अस्थाई प्लैटफॉर्म) से उतरते समय। ഇളകിക്കൊണ്ടിരുന്ന താൽക്കാലിക പ്ലാറ്റ്ഫോമിലൂടെ (ചാലി) ഇറങ്ങുമ്പോൾ.

15. **प्रश्न:** केशव को अस्पताल ले जाने के लिए क्या मंगवाया गया? കേശവനെ ആശുപത്രിയിൽ എത്തിക്കാൻ എന്ത് വാഹനമാണ് കൊണ്ടുവന്നത്?

    उत्तर: ऑटो या टैक्सी। ഓട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ ടാക്സി.

16. **प्रश्न:** केशव के शरीर के किन अंगों में प्लास्टर चढ़ा हुआ था? में। കേശവന്റെ ശരീരത്തിൽ എവിടെയെല്ലാമാണ് പ്ലാസ്റ്റർ ഇട്ടിരുന്നത്?

    उत्तर: एक हाथ और एक पैर ഒരു കൈയിലും ഒരു കാലിലും.

17. **प्रश्न:** कप्तान ने केशव की माँ को क्या भेंट किया? ക്യാപ്റ്റൻ കേശവന്റെ അമ്മയ്ക്ക് എന്ത് സമ്മാനിച്ചു?

    उत्तर: बिस्कुट का पैकेट। ബിസ്ക്കറ്റ് പാക്കറ്റ്.

18. **प्रश्न:** लड़कों ने ऑटो में केशव के पास क्या-क्या सामान रखा? ആൺകുട്ടികൾ ഓട്ടോയിൽ കേശവന്റെ അടുത്ത് എന്തെല്ലാം സാധനങ്ങളാണ് വെച്ചത്?

    उत्तर: बल्ला, पैड, स्टम्प, बॉल और शील्ड। ബാറ്റ്, പാഡ്, സ്റ്റമ്പ്, പന്ത്, ഷീൽഡ്.

19. **प्रश्न:** टीम के कप्तान ने केशव को क्या 'ऑफ़र' (प्रस्ताव) दिया? ടീം ക്യാപ്റ്റൻ കേശവന് എന്ത് വാഗ്ദാനമാണ് നൽകിയത്?

    उत्तर: अगली बार लौटने पर अपनी टीम से खेलने का। അടുത്ത തവണ വരുമ്പോൾ തങ്ങളുടെ ടീമിൽ കളിക്കാം എന്നത്.

20. **प्रश्न:** जाते समय केशव ऑटो के बाहर अपना साबुत हाथ निकालकर क्या लहराने लगा? പോകുന്ന നേരത്ത് ഓട്ടോയ്ക്ക് പുറത്തേക്ക് കൈ നീട്ടി കേശവൻ എന്ത് വീശിക്കാണിച്ചു?

    उत्तर: व्हाइट कैप (सफ़ेद टोपी)। വൈറ്റ് ക്യാപ്പ് (വെളുത്ത തൊപ്പി).

OXFORD

1. आस्वादन टिप्पणी

प्रश्न: 'व्हाइट कैप' कहानी की आस्वादन टिप्पणी लिखिए।

उत्तर:

'व्हाइट कैप'

'व्हाइट कैप' लोकबाबू द्वारा लिखी गई एक बहुत ही सुंदर कहानी है। इस कहानी का मुख्य पात्र 'केशव' है। वह एक गरीब मज़दूर का बेटा है। यह कहानी अमीर और गरीब के बीच के अंतर को दिखाती है। कहानी हमें सिखाती है कि खेल और प्यार से किसी का भी दिल जीता जा सकता है। 'व्हाइट कैप' (सफेद टोपी) केशव की खुशी और सम्मान का प्रतीक है। कहानी का अंत बहुत अच्छा है, जहाँ सभी लड़के दोस्त बन जाते हैं।

---

2. पटकथा लेखन

प्रश्न: केशव के छत से गिरने के दृश्य की एक छोटी पटकथा लिखिए।

उत्तर:

दृश्य: एक

समय :शाम के 4 बजे

स्थान: मैदान और एक ऊँची इमारत।

पात्र और वेशभूषा: केशव, आठ साल का एक लड़का, जिसने एक ट्राउज़र और बनियान पहनी है।

कप्तान , 15 साल का एक लड़का, जिसने सफ़ेद ट्राउज़र और शर्ट पहनी है।

दृश्य का विवरण : मैदान में क्रिकेट चल रहा है। अचानक बॉल छत पर चली जाती है।

संवाद :

कप्तान: अरे! बॉल तो बहुत ऊपर चली गई। अब कौन लाएगा?

लड़का: वहाँ जाना बहुत खतरनाक है।

केशव: (आगे आकर) भाई साहब, मैं बॉल ला दूँगा।

कप्तान: क्या तुम चढ़ पाओगे?

केशव: हाँ, मुझे डर नहीं लगता। (केशव ऊपर चढ़कर बॉल नीचे फेंकता है। सब खुश होते हैं। पर तभी केशव का पैर फिसलता है और वह गिर जाता है।)

कप्तान: (चिल्लाते हुए) केशव गिर गया! जल्दी दौड़ो!

OXFORD

3. डायरी

प्रश्न: अस्पताल में लेटे हुए केशव की डायरी लिखिए।

उत्तर:

15 मार्च 2026

रविवार

आज मैं बहुत दुखी हूँ। मैं तो बस उन लड़कों की मदद करना चाहता था। छत से गिरकर मेरा हाथ और पैर टूट गया। मुझे बहुत दर्द हो रहा है। माँ और बाबूजी भी रो रहे हैं। लेकिन शाम को जब वे लड़के मुझसे मिलने आए, तो मुझे बहुत अच्छा लगा। उन्होंने मुझे एक 'व्हाइट कैप' दी। अब मैं जल्दी ठीक होकर उनके साथ खेलूँगा।

---

4. बातचीत

प्रश्न: कप्तान और केशव के बीच बातचीत।

उत्तर:

कप्तान: केशव, अब तुम कैसे हो? क्या ज़्यादा दर्द है?

केशव: अब थोड़ा ठीक हूँ भाई साहब।

कप्तान: हमें माफ़ कर दो केशव। हमारी वजह से तुम्हें चोट लगी।

केशव: कोई बात नहीं भाई साहब, मैं तो बस बॉल लाना चाहता था

कप्तान: तुम बहुत बहादुर हो। यह लो तुम्हारी 'व्हाइट कैप'।

केशव: (खुश होकर) क्या यह मेरे लिए है? शुक्रिया भाई साहब!

कप्तान: हाँ! अब तुम हमारी टीम के खिलाड़ी हो।

---

5. चरित्र चित्रण

प्रश्न: केशव का चरित्र चित्रण कीजिए।

उत्तर:

<u>केशव का चरित्र चित्रण</u>

लोकबाबू द्वारा लिखी गई सुंदर कहानी 'व्हाइट कैप' का मुख्य पात्र 'केशव' है। वह एक गरीब मज़दूर का बेटा है। वह एक 8 साल का छोटा लड़का है। उसे क्रिकेट खेलना बहुत पसंद है। वह बहुत ही साहसी और मासूम है। वह लड़कों की मदद के लिए अपनी जान जोखिम में

डाल देता है। वह कभी किसी से नफरत नहीं करता। उसका सपना एक 'व्हाइट कैप' पहनकर क्रिकेट खेलना है। वह एक सच्चा और बहादुर लड़का है।

---

6. पत्र लेखन

प्रश्न: केशव अपने दोस्त को पत्र लिखता है।

उत्तर:

स्थान:
दिनांक:

प्रिय मित्र रामू,

सप्रेम नमस्कार। मैं शहर से गाँव वापस आ गया हूँ। शहर का अनुभव बहुत याद रहेगा। तुम्हें पता है, मुझे क्रिकेट का बहुत शौक था। वहाँ एक दिन बॉल ऊँची छत पर चली गई। मैंने साहस दिखाया और ऊपर चढ़कर बॉल नीचे फेंकी, लेकिन उतरते समय मैं गिर गया और मेरा हाथ-पैर टूट गया।

इस घटना के बाद शहर के लड़के मेरे दोस्त बन गए। उन्होंने मुझे एक बल्ला और एक सुंदर 'व्हाइट कैप' (सफेद टोपी) उपहार में दी। मेरा सपना सच हो गया। अब मैं जल्दी ठीक होकर तुम्हारे साथ वह टोपी पहनकर खेलूँगा। चाचा-चाची को मेरा प्रणाम कहना।

तुम्हारा मित्र,
केशव

सेवा में,
नाम
पता

7. समाचार रिपोर्ट

प्रश्न: केशव की बहादुरी पर एक रिपोर्ट तैयार कीजिए।

उत्तर:

एक बहादुर लड़का - केशव शहर संवाददाता

कल एक मैदान में 8 साल के लड़के केशव ने अपनी बहादुरी दिखाई। वह एक ऊँची इमारत पर चढ़कर बॉल ले आया। इस दौरान वह गिरकर घायल हो गया। शहर के बच्चों ने उसकी मदद की और उसे अपनी टीम में शामिल किया। केशव की बहादुरी की सब तारीफ कर रहे हैं।